

ฐีกา
ป. วิ. อาญา
พ.ศ. ๒๕๕๖-๕๘

เวียง พ.ศ. เวียงอักษร

นายวิรัช ธีอังกูร

ผู้พิพากษาอาวุโสศาลจังหวัดนครปฐม
เปลี่ยนตำแหน่งจาก รองประธานศาลอุทธรณ์

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ภาค ๑

ข้อความเบื้องต้น

ลักษณะ ๑

หลักทั่วไป

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้ ถ้าคำใดมีคำอธิบายไว้แล้ว ให้ถือตามความหมายดังกล่าวได้อธิบายไว้ เว้นแต่ข้อความในตัวบทจะขัดกับคำอธิบายนั้น

มาตรา ๒ ในประมวลกฎหมายนี้

(๑) “ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมหรือผู้พิพากษา ซึ่งมีอำนาจทำการอันเกี่ยวกับคดีอาญา

คำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา ๒ (๑)

๔๓๐/๒๕๕๖

พนักงานอัยการสำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์ นายโรแลนด์หรือโรแลนด์ โกลด์ จำเลย
แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ มาตรา ๒๔๑ วรรคแรก จะบัญญัติให้ผู้ต้องหาที่มีสิทธิ
ได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม และ ป.วิอาญา มาตรา ๑๓๐ กำหนดให้
เริ่มการสอบสวนโดยไม่ชักช้าจะทำการในที่ไหนใด เวลาใด แล้วแต่จะเห็นสมควร โดยผู้ต้องหาไม่จำเป็นต้องอยู่
ด้วยอันเป็นบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาให้ได้รับผลกระทบจากการเป็นผู้ต้องหา
น้อยที่สุด แต่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายว่าถ้าพนักงานสอบสวนมิได้ทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้าแล้ว
การสอบสวนนั้นจะเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบ ดังนั้น แม้จะปรากฏว่าพนักงานสอบสวนเพิ่งเริ่ม

สอบสวนเกี่ยวกับความผิดของจำเลยในข้อหาไม่เสียโรอินไว้ในครอบครองในระหว่างที่จำเลยต้องโทษอยู่ในเรือนจำกลางคลองเปรมหลังจากที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาถึง ๑ ปี ๓ เดือน ก็ตาม แต่เมื่อการสอบสวนคดีนี้กระทำโดยเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน การสอบสวนคดีนี้จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

(๒) “ผู้ต้องหา” หมายความว่าบุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาล

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๓) “จำเลย” หมายความว่าบุคคลซึ่งถูกฟ้องยังศาลแล้วโดยข้อหาว่าได้กระทำความผิด

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๔) “ผู้เสียหาย” หมายความว่าบุคคลผู้ได้รับความเสียหาย

เนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้ ตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๔, ๕ และ ๖

คำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา ๒ (๔)

๑๖๒๐/๒๕๔๖

บริษัทเงินทุนค่าเช่าทรัพย์สิน จำกัด โจทก์ ห้างหุ้นส่วนจำกัดย่ง่วนฮวด อุตสาหกรรม กับพวก จำเลย ขณะธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คพินาททั้งสามฉบับนั้น บริษัทโจทก์เป็นผู้ทรงเช็คและเป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลยทั้งสอง จึงมีฐานะเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิอาญา มาตรา ๒ (๔) และการที่โจทก์โอนขายทรัพย์สินตลอดจนภาระผูกพันของจำเลยทั้งสองไปให้กองทุนแกรมมา-แคปปิตอลดำเนินการบริหารจัดการนั้นก็เป็นที่ไปตาม พ.ร.ก. ปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ มาตรา ๒๗

หากมีผลกระทบกระเทือนสิทธิของโจทก์ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้วในฐานะผู้เสียหายที่ดำเนินการฟ้องร้องจำเลย ทั้งสองในความผิดทางอาญาตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ฯ แต่อย่างไรก็ตาม แม้ต่อมา ภายหลังโจทก์จะได้รับชำระหนี้ตามเช็คพิพาทดังกล่าวจากกองทุนรวมแกรมม่าแคปปิตอลก็ตาม ก็ไม่ทำให้ฐานะการเป็นผู้เสียหายของโจทก์ในคดีอาญาลิ้นไป เพราะกองทุนรวมแกรมม่าแคปปิตอลมิได้ชำระหนี้แทนจำเลยทั้งสอง โจทก์จึงยังคงมีอำนาจฟ้อง

ตาม มาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ฯ บัญญัติว่า ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔ ได้ใช้เงินตามเช็คแก่ผู้ทรงเช็คหรือแก่ธนาคารภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ออกเช็คได้รับหนังสือบอกกล่าวจากผู้ทรงเช็คว่าธนาคารไม่ได้ใช้เงินตามเช็คนั้น หรือหน้าที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔ ได้ ออกเช็คเพื่อใช้เงินนั้น ได้สิ้นผลผูกพันไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ถือว่าคดีเลิกกันตาม ป.วิอาญา ดังนั้น การที่โจทก์โอนสินทรัพย์และหนี้สินไปยังกองทุนรวมแกรมม่าแคปปิตอล ก็เป็นเพียงการโอนสิทธิเรียกร้องมูลหนี้ที่ออกเช็คที่ถูกบังคับโอนตาม พ.ร.ก. การปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ มาตรา ๒๗ ดังกล่าวมาแล้ว ย่อมไม่ทำให้จำเลยทั้งสองหลุดพ้นจากมูลหนี้ที่ออกเช็คแต่อย่างใด กรณีมิใช่การแปลงหนี้ใหม่โดยเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ ซึ่งจะต้องบังคับตามบทบัญญัติว่าด้วยการโอนสิทธิเรียกร้องตาม ป.แพ่ง มาตรา ๓๕๕ วรรคท้าย ดังนั้น หนี้ตามเช็คซึ่งเป็นหนี้เดิมหาได้ระงับหรือสิ้นผลไปไม่ ทั้งจำเลยทั้งสองก็ได้เป็นผู้นำเงินมาชำระหนี้ตามเช็คแก่โจทก์ ดังนั้นแม้โจทก์จะไม่มีสิทธิฟ้องร้องจำเลยทั้งสองให้ชำระเงินตามเช็คได้อีกก็ตามก็เป็นเรื่องทางแพ่ง แต่ก็หาถือได้ว่าจำเลยทั้งสองได้ชำระหนี้แก่โจทก์แล้ว อันจะทำให้คดีเลิกกันตาม มาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ฯ ไม่

๓๖๔๕/๒๕๔๖

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์ นงวรรณ วรรณกุลย์ศักดิ์ จำเลย
ปัญหาที่ศาลฎีกาจะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ในคดีความผิดต่อ พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ฯ มีว่า ผู้เสียหายมีฐานะเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิอาญา มาตรา ๒ (๔) หรือไม่ แต่เมื่อผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์เสียแล้ว แม้ศาลฎีกาจะวินิจฉัยว่าผู้เสียหายมีฐานะเป็นผู้เสียหายตามกฎหมายดังกล่าวสิทธิในคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ก็ระงับไปตาม ป.วิอาญา มาตรา ๓๕ (๒) แล้ว หากศาลฎีกาวินิจฉัยว่าผู้เสียหายไม่มีฐานะเป็นผู้เสียหาย ไม่มีอำนาจร้องทุกข์ ศาลฎีกาก็ต้องพิพากษายกฟ้อง ดังนี้ ไม่ว่าศาลฎีกาจะวินิจฉัยฎีกาของโจทก์ไปในทางใดก็เป็นอันเอาผิดแก่จำเลยไม่ได้ กรณีจึงไม่มีประโยชน์ที่จะวินิจฉัยฎีกาของโจทก์ต่อไปควรจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

๕๓๕/๒๕๕๖

บริษัท ไรส วิดีโอ จำกัด โจทก์ บริษัท เซเวน มีเดีย เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด กับพวก จำเลย โจทก์เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิจากเจ้าของลิขสิทธิ์ภาพยนตร์เรื่อง TIAN DI ซึ่งเป็นการอนุญาตให้โจทก์และผู้เดียวหรือโดยเด็ดขาด ในการฉายภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวในประเทศไทยรวมทั้งการนำไปผลิตเป็นโฮมวิดีโอในประเภทวิดีโอซีดีและดีวีดีคอลเวอร์แซทโทล์ ดิสก์ ออกให้เช่าและขายด้วยตลอดระยะเวลา ๖๐ เดือน อันเป็นลิขสิทธิ์บางส่วนในงานภาพยนตร์ การที่จำเลยทั้งสองนำภาพและเสียงของภาพยนตร์เรื่อง TIAN DI ไปผลิตเป็นแผ่นวิดีโอซีดีออกจำหน่ายแก่ประชาชนในประเทศไทย โดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์ในระหว่างอายุสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยเด็ดขาด จึงเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ที่โจทก์มีสิทธิใช้แต่ผู้เดียวในประเทศไทย โจทก์จึงเป็นผู้เสียหาย มีอำนาจฟ้อง

๕๔๐๓/๒๕๕๖

พนักงานอัยการ ประจำศาลแขวงเชียงใหม่ โจทก์ นายนิติ ช่างเนียม โจทก์ร่วม
นางวิภาหรือเล็ก โพธิชัย จำเลย

จำเลยออกเช็ค ๒ ฉบับ สั่งจ่ายเงินให้แก่โจทก์โดยระบุว่าจ่ายสดหรือผู้ถือเป็นผู้รับเงิน โจทก์นำเช็คทั้งสองฉบับไปชำระหนี้ให้แก่ จ. ครั้นเช็คทั้งสองฉบับถึงกำหนดชำระเงิน จ. นำเช็คทั้งสองฉบับไปเข้าบัญชีของตนเพื่อเรียกเก็บเงินธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน เช็คเป็นเอกสารที่เปลี่ยนมือได้ ต้องถือข้อความที่ปรากฏในเช็คเป็นสำคัญ เมื่อข้อความในเช็คทั้งสองฉบับระบุว่าจ่ายสดหรือผู้ถือเป็นผู้รับเงิน จึงต้องถือว่าในวันที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินอันเป็นวันที่ความผิดเกิดขึ้นนั้น จ. เป็นผู้ทรงเช็คทั้งสองฉบับดังกล่าวหาใช่เป็นตัวแทน โจทก์ในการเรียกเก็บเงินตามเช็คไม่ เมื่อ จ. เป็นผู้ทรงเช็คทั้งสองฉบับในขณะที่ความผิดเกิดขึ้น จ. จึงเป็นผู้เสียหายที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ โจทก์ไม่ใช่เจ้าของเช็คทั้งสองฉบับในขณะที่ความผิดเกิดขึ้นจึงไม่ใช่ผู้เสียหายและไม่มีอำนาจฟ้อง

ประเด็นที่ว่า โจทก์เป็นผู้เสียหายหรือไม่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ว่าจำเลยจะไม่ได้ยกขึ้นในศาลชั้นต้นจำเลยย่อมยกขึ้นอ้างในชั้นอุทธรณ์ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง

๕๕๒๕/๒๕๔๖

พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดแม่สอด โจทก์ นายเสาร์ แสนอินตา กับพวก จำเลย
แม่ที่ดินพิพาทที่จำเลยที่ ๘ เข้าไปยึดถือครอบครองก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างจะเป็นที่ออกจากที่
ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐและเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ประเภทที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ อันมิใช่ที่ดินของรัฐประเภทสาธารณสมบัติ
ของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกัน และไม่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยและนาย
อำเภอแม่สอด ก. ในฐานะนายอำเภอแม่สอดจึงไม่ใช่ผู้เสียหาย ไม่มีอำนาจร้องทุกข์หรือมอบอำนาจให้ พ.
ไปร้องทุกข์แทนได้ก็ตาม แต่เมื่อความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัว
พนักงานสอบสวนจึงมีอำนาจสอบสวนได้โดยไม่ต้องมีคำร้องทุกข์ เมื่อคดีนี้พนักงานสอบสวนได้ทำการ
สอบสวนไปโดยชอบจนเสร็จการสอบสวน ถือว่าได้มีการสอบสวนโดยชอบแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง
ตาม ป.วิอาญา มาตรา ๑๒๐

๖๕๑๓/๒๕๔๖

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์ บริษัทจีววด จำกัด กับพวก โจทก์ร่วม
นายศราวุธ ชีตริตันทรีย์ จำเลย
ความผิดตาม พ.ร.บ. อาหาร ฯ รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย บริษัทโจทก์ร่วมไม่ใช่ผู้เสียหายโดย
นิตินัยแม้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางอนุญาตให้โจทก์ร่วมที่ ๑ เข้าร่วมเป็น
โจทก์หมายถึงอนุญาตให้เข้าร่วมเป็น โจทก์เฉพาะข้อความผิดตาม พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า ฯ เท่านั้น
เมื่อคดีนี้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษายกฟ้องในข้อหาความผิดตาม
พ.ร.บ. อาหาร ฯ และโจทก์ไม่ได้อุทธรณ์ ความผิดข้อหาดังกล่าวจึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาล
ทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ดังนั้น เมื่อโจทก์ร่วมที่ ๑ ไม่ใช่ผู้เสียหาย จึงไม่มี
สิทธิเข้าร่วมเป็นโจทก์และไม่มีสิทธิอุทธรณ์ในข้อหาความผิดตาม พ.ร.บ. อาหาร ฯ

๖๕๒๘/๒๕๔๖

บริษัทไทยเทเลโทรล จำกัด โจทก์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอส.พี.แอนด์ แอสโซซิเอทส์กับพวก จำเลย
ผู้ที่จะได้ลิขสิทธิ์จากการนำลิขสิทธิ์ของผู้อื่นมารวบรวมหรือประกอบเข้าด้วยกัน ต้องใช้ความรู้
ความสามารถหรือความวิริยะอุตสาหะในระดับหนึ่ง โดยมีใช่เป็นการลอกเลียนงานอันเป็นลิขสิทธิ์ของผู้อื่น
โจทก์จัดทำเอกสารเพื่อประกอบการเสนอราคาการย่นตบปฏิบัติการตรวจเก็บกู้วัตถุระเบิดต่อสำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติไทยโดยลอกเลียนมาจากแคตตาล็อกของบริษัท พ. ทั้งหมด เพียงจัดเรียงองค์ประกอบให้สวยงามขึ้นเท่านั้น โจทก์มิได้ใช้ความริเริ่มของตนเองเพียงพอจนเป็นส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดงานรวบรวมขึ้นจึงไม่ได้ลิขสิทธิ์ ดังนั้น แม้จำเลยไม่มีสิทธิที่จะนำแคตตาล็อกมาจัดทำเป็นส่วนหนึ่งเอกสารประกอบการเสนอราคาของจำเลยต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติเช่นกัน โดยที่บริษัท พ. ไม่ได้อนุญาตให้กระทำได้ เพราะจำเลยไม่ได้เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าของบริษัท พ. ซึ่งหากเป็นการไม่ชอบก็เป็นเรื่องที่จำเลยละเมิดลิขสิทธิ์ของบริษัท พ. โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย

๖๕๖๕-๖๕๖๖/๒๕๔๖

พนักงานอัยการสูงสุด จังหวัดสิงห์บุรี โจทก์ นายสมศักดิ์ ปิยะปัญญาพงษ์ จำเลย
จำเลยเป็นลูกจ้างประจำของกรมการศาสนา เป็นผู้ติดต่อกับผู้เช่าที่ดินวัดร้าง การที่จำเลยนำไป
เสร็จรับเงินค่าเช่าที่ดินวัดร้างที่จำเลยทำปลอมขึ้น ไปเก็บเงินจากผู้เช่า ต้องถือว่าจำเลยรับเงินไว้แทน
กรมการศาสนา มิใช่รับไว้แทนผู้เช่าเพื่อนำไปมอบให้กรมการศาสนา เมื่อจำเลยนำเงินดังกล่าวไปใช้
ประโยชน์ส่วนตัวย่อมเป็นการยกยอกเงินของกรมการศาสนา กรมการศาสนาจึงเป็นผู้เสียหายมีอำนาจ
ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยในความผิดฐานยกยอกได้

การที่จำเลยอ้างถึงการเอาเงินของกรมการศาสนาไปเพราะต้องการนำไปใช้รักษาบิดามารดาว่า
เป็นการกระทำความผิดด้วยความจำเป็นนั้น เห็นได้ว่า กรณีมิใช่จำเลยอยู่ในที่บังคับหรือภายใต้อำนาจซึ่ง
ไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ และมีใช้กรณีที่มีภัยอันตรายที่ใกล้จะถึงแต่อย่างใด การกระทำของ
จำเลยจึงหาใช่การกระทำความผิดด้วยความจำเป็นที่จะได้รับการยกเว้นโทษตาม ป.อาญา มาตรา ๖๗ ไม่
ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าเป็นหลักฐานแห่งการระงับสิทธิของผู้ให้เช่าในการเรียกเก็บเงินค่าเช่าจาก
ผู้เช่าจึงเป็นเอกสารสิทธิตาม ป.อาญา มาตรา ๑ (๕) มิใช่เอกสารราชการตาม มาตรา ๑ (๘) เพราะไม่ใช่
เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่

๗๑๕๘/๒๕๔๖

พนักงานอัยการจังหวัดตราด โจทก์ นายอารมณ์ สาครเศ จำเลย
ผู้เสียหายโอนสิทธิความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในเช็คพิพาทให้แก่ ส. แล้ว กอปรกับเช็คพิพาท
เป็นเช็คผู้ถือซึ่งยอมโอนให้แก่กันได้ด้วยการส่งมอบ ส. จึงเป็นผู้ทรงเช็คพิพาทโดยชอบด้วยกฎหมายใน
ขณะที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน และนับเป็นผู้เสียหายที่แท้จริงเมื่อ ข. เป็นผู้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน
เพื่อให้ดำเนินคดีแก่จำเลย การร้องทุกข์ยอมไม่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจฟ้อง

๒๖๗/๒๕๔๗

พนักงานอัยการจังหวัดราชบุรี โจทก์ นายบุญทัศน์ วงศ์วัฒนากิจ จำเลย
บริษัท น. ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแต่ผู้เดียวจากบริษัท ร. ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทุกอย่าง
ทั่วโลกจากเจ้าของลิขสิทธิ์จึงมีสิทธิในภาพยนตร์พิพาทแต่ผู้เดียวในประเทศไทย เมื่อจำเลยกระทำละเมิด
โดยนำเอาแถบบันทึกภาพและเสียงภาพยนตร์หรือวีดีโอเทปของภาพยนตร์พิพาท ออกให้เช่าหรือเสนอให้
เช่าแก่บุคคลทั่วไปจึงเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์ภาพยนตร์พิพาทซึ่งบริษัท น. มีสิทธิใช้แต่
เพียงผู้เดียวในประเทศไทย บริษัท น. จึงเป็นผู้เสียหายมีอำนาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนิน
คดีแก่จำเลยในความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ได้

๓๑๐๐/๒๕๔๗

พนักงานอัยการ จังหวัดร้อยเอ็ด โจทก์ นายพิษณุ ภิรมย์ โจทก์ร่วม
นายอ้อด แคนลาด จำเลย
จำเลยได้แจ้งความร้องทุกข์โจทก์ร่วมในข้อหาทำร้ายร่างกาย โจทก์ร่วมให้การรับสารภาพเนื่อง
จากโจทก์ร่วมทำร้ายร่างกายจำเลยหลังจากจำเลยใช้อาวุธมีดแทนโจทก์ร่วมแล้ว ซึ่งคดีดังกล่าวพนักงาน
อัยการได้แยกฟ้องโจทก์ร่วมในข้อหาทำร้ายร่างกาย ศาลมีคำพิพากษาปรับโจทก์ร่วมแล้ว จึงฟังได้ว่า
โจทก์ร่วมมีส่วนกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายจำเลยในเหตุการณ์ที่จำเลยใช้มีดแทนโจทก์ร่วม ในคดีนี้
โจทก์ร่วมจึงมิใช่ผู้เสียหายตามความหมายใน ป.วิอาญา มาตรา ๒ (๔) และทำให้ไม่มีอำนาจที่จะขอเข้า
ร่วมเป็นโจทก์ตาม มาตรา ๓๐ โจทก์ร่วมไม่มีอำนาจยื่นฎีกา

๔๖๕๑/๒๕๔๗

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงชลบุรี โจทก์ นางสุดสม ศรีกล้า โจทก์ร่วม
นางวรรณมา คุณคำ จำเลย
การที่จำเลยหลอกลวงโจทก์ร่วม โดยกล่าวเท็จว่าจะนำเงินไปซื้อเบี้ยเลี้ยงทหารรายละ ๒,๐๐๐
บาท และได้ผลประโยชน์ตอบแทนรายละ ๕๕๐ บาท เป็นเพียงข้ออ้างของจำเลยเพื่อจูงใจให้โจทก์
ร่วมหลงเชื่อและยินยอมมอบเงินให้จำเลย โจทก์ร่วมได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลย โจทก์
ร่วมจึงเป็นผู้เสียหายตามกฎหมาย

๕๖๒/๒๕๕๓

พันจ่าอากาศเอกวินัย สาตรรัมย์ โจทก์ นางสาวอนงค์นาฏ สาตรรัมย์ จำเลย

ว. บิดาโจทก์เป็นผู้ถูกจำเลยหลอกลวงเอาทรัพย์สินของ ว. ไปจึงเป็นผู้เสียหายโดยตรงตาม ป.วิอาญา มาตรา ๒ (๔) ต่อมา ว. ตายโดยมิได้ถูกทำร้ายถึงตายตาม มาตรา ๕ (๒) โจทก์จึงไม่มีอำนาจจัดการแทน ว. ได้ การที่ ว. ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนยังไม่ได้ฟ้องคดี ก็ไม่ต้องด้วย มาตรา ๒๕ ที่โจทก์จะดำเนินคดีต่างผู้ตายต่อไปได้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย

๘๑๔๑/๒๕๕๓

พนักงานอัยการสำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์ นชกิตติภูมิ วัฒนศิริ โจทก์ร่วม
นางสาวรสลิน ชนารดี จำเลย

โจทก์ร่วมเป็นเจ้าของโรงเรียนสอนภาษา อ. โจทก์ร่วมจึงเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินทุกประเภทรวมทั้งเอกสารใบเสร็จรับเงินและเงินค่าสมัครเรียนซึ่งเป็นของกิจการโรงเรียนดังกล่าว ส่วนการได้รับอนุญาตให้โอนโรงเรียนเพื่อดำเนินกิจการในนามของโจทก์ร่วมเมื่อใดนั้น หาได้กระทบถึงความเป็นเจ้าของกิจการโรงเรียนของโจทก์ร่วมไม่ เมื่อมีการรับเงินค่าสมัครเรียนดังกล่าวโดยมีการออกใบเสร็จรับเงินในนามของโรงเรียนโจทก์ร่วมให้แก่ผู้สมัครเรียน ซึ่งจำเลยถูกจ้างโจทก์ร่วมทำหน้าที่รับเงินค่าสมัครเรียนไว้ต้องส่งมอบเงินนั้นให้แก่โจทก์ร่วมผู้เป็นนายจ้าง การที่จำเลยเอาเอกสารใบเสร็จรับเงินและเงินดังกล่าวไปเสียโดยทุจริตย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ร่วม โจทก์ร่วมจึงเป็นผู้เสียหายคดีนี้

๕๓๓๕/๒๕๕๓

บริษัทไทยประสิทธิ์ประกันภัย จำกัด โจทก์ บริษัทโรงพยาบาลบางมด ๓ จำกัด กับพวก จำเลย

จำเลยที่ ๓ แจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อพนักงานสอบสวนว่า จำเลยที่ ๓ ได้ขับรถจักรยานยนต์เฉี่ยวชนจำเลยที่ ๔ ได้รับบาดเจ็บ เพื่อประสงค์ให้พนักงานสอบสวนจดข้อความอันเป็นเท็จลงในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี ซึ่งเป็นเอกสารราชการเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานเท่านั้น อันเป็นการกระทำต่อเจ้าพนักงานโดยตรง โดยจำเลยที่ ๓ ไม่ได้เจาะจงว่ากล่าวถึงโจทก์เลย โจทก์จึงไม่ได้รับความเสียหายโดยตรง แม้ข้อความเท็จนั้นจะครบองค์ประกอบความผิดตาม ป.อาญา มาตรา ๑๓๗ และมาตรา ๒๓๗ แต่ข้อความเท็จที่จำเลยแจ้งมิได้มีการกล่าวอ้างถึงการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่กระทบกระเทือนถึงโจทก์โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย

การที่จำเลยที่ ๓ นำหลักฐานการแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานตำรวจไปเป็นหลักฐานยื่นคำร้องขอรับค่าเสียหายจากโจทก์ในฐานะผู้รับประกันภัยรถจักรยานยนต์ของจำเลยที่ ๓ อันเป็นการกระทำที่จะเกิดความเสียหายแก่โจทก์ แต่โจทก์ยังไม่ได้จ่ายค่าเสียหายให้จำเลยที่ ๓ เพราะโจทก์ทราบมาก่อนฟ้องแล้วว่าจำเลยที่ ๓ แจ้งความเท็จ ทั้งการกระทำของจำเลยที่ ๓ ในส่วนหลังเกิดขึ้นจากการกระทำผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานตำรวจและเจ้าพนักงานตำรวจได้จดข้อความเท็จลงในเอกสารราชการสำเร็จแล้ว เป็นการกระทำอีกส่วนหนึ่งต่างหากจากการกระทำที่โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสอง ดังนั้น จะนำเอาการกระทำผิดตาม ป.อาญา มาตรา ๑๓๗ และมาตรา ๒๖๗ มาเป็นข้อพิจารณาว่าโจทก์เป็นผู้เสียหายส่วนนี้ไม่ได้โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายสำหรับความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานตาม ป.อาญา มาตรา ๑๓๗ และฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารราชการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ใช้เป็นหลักฐานตาม ป.อาญา มาตรา ๒๖๗ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนแม้จำเลยที่ ๓ ไม่ได้ฎีกาก็ให้มีผลถึงจำเลยที่ ๓ ด้วยตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒๑๓ ประกอบกับมาตรา ๒๒๕

๑๖๓๗/๒๕๔๘

พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มเก่า โดยพันตำรวจโทเสมา สิ้นสวัสดิ์ โจทก์
นางละมัย ขวัญตัว จำเลย
ความผิดฐานจำหน่ายแหกแอมเฟตามีนเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ซึ่งรัฐเป็นผู้เสียหาย โจทก์เป็นเพียงพนักงานสอบสวน แม้จะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ แต่กฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวนตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๖) เท่านั้น และโจทก์ก็มีใช้บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดดังกล่าวโจทก์จึงมิใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๔) ไม่มีอำนาจฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในข้อหาดังกล่าว

๒๑๑๐/๒๕๔๘

พนักงานอัยการ จังหวัดปทุมธานี โจทก์ นางสังเวียน พงษ์สิทธิผล โจทก์ร่วม
นายสมหมาย เรืองเนตร จำเลย
การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้เสียหายเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ โดยมีได้ระบุว่าอนุญาตให้เข้าร่วมเป็นโจทก์ในความผิดฐานใดต้องถือว่าศาลชั้นต้นอนุญาตให้เข้าร่วมเป็นโจทก์เฉพาะข้อหาความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและฐานลักทรัพย์ซึ่งโจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายเท่านั้น ส่วนความผิด

เกี่ยวกับการทำลายพยานหลักฐาน ไม่ใช่ความผิดต่อสาธารณชน แต่เป็นความผิดเกี่ยวกับรัฐโดยตรง แม้จำเลยจะย้ายศพ จ. ผู้ตายเพื่อปิดบังเหตุแห่งการตายก็ตาม โจทก์ร่วมซึ่งเป็นบิดาผู้ตายก็ไม่ได้เป็นบุคคล ผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่งตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๔) จึงไม่ใช่ผู้เสียหายตามกฎหมายเมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลย พนักงานอัยการ โจทก์มิได้อุทธรณ์ ขอให้ทำลาย พยานหลักฐานจึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ร่วมไม่มีอำนาจอุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลย สถานหนักในข้อหาทำลายพยานหลักฐาน การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ร่วมใน ข้อหาดังกล่าวแล้วพิพากษายืนจึงเป็นการไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความ สงบเรียบร้อยศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบด้วย มาตรา ๒๒๕

ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืนตามศาลล่างให้จำคุกจำเลยเกินห้าปี โจทก์จึงต้องห้ามฎีกาใน ปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง ข้อห้ามฎีกาดังกล่าวนี้นิยมใช้บังคับโจทก์ร่วม ด้วยเพราะ ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๑๔) ได้นิยามศัพท์คำว่า “โจทก์” ไว้ว่า หมายถึงพนักงาน อัยการ หรือผู้เสียหายซึ่งฟ้องคดีอาญาต่อศาล หรือทั้งคู่ในเมื่อพนักงานอัยการและผู้เสียหายเป็น โจทก์ ร่วมกัน

๓๐๐๐/๒๕๔๘

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์ บริษัทธีรนาถ แอนด์แอดวานซ์ พรินติ้ง จำกัด โจทก์ร่วม บริษัทธีรนาถ ครีเอทีฟเฮ้าส์ จำกัด กับพวก จำเลย

จำเลยที่ ๑ และโจทก์ร่วมมีฐานะเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด แยกต่างหากจากกัน แม้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ ๒ ในนามของจำเลยที่ ๑ เข้าเป็นผู้ถือหุ้นของโจทก์ร่วม และจำเลยที่ ๒ ยังเป็น กรรมการผู้จัดการของโจทก์ร่วมก็ตาม แต่เมื่อจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ลงลายมือชื่อและประทับตราของ จำเลยที่ ๑ ร่วมกันออกเช็คพิพาทตามฟ้องเพื่อชำระหนี้ค่าจ้างพิมพ์ปฏิทิน และขณะธนาคารตามเช็ค ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คพิพาททั้งสิ้นฉบับนั้น บริษัทโจทก์ร่วมเป็นผู้ทรงเช็คและเป็นผู้ได้รับความเสียหายเช่นนี้ จำเลยทั้งสามยอมเป็นผู้ร่วมกันกระทำความผิดตาม มาตรา ๔ แห่งพ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอัน เกิดจากการใช้เช็ค ฯ

(๕) “พนักงานอัยการ” หมายความว่าถึงเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ทั้งนี้จะเป็นข้าราชการในกรมอัยการหรือเจ้าพนักงานอื่นผู้มีอำนาจเช่นนั้นก็ได้

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๖) “พนักงานสอบสวน” หมายความว่าถึงเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน

คำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา ๒ (๖)

๑๖๓๗/๒๕๔๘

พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มเก่า โดยพันตำรวจโทเสมา สิ้นสวัสดิ์ โจทก์
นางละมัย ขวัญดี จำเลย
ความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ซึ่งรัฐเป็นผู้เสียหาย โจทก์เป็น
เพียงพนักงานสอบสวน แม้จะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ แต่กฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน
ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๖) เท่านั้น และโจทก์ก็มีใช้บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำ
ความผิดดังกล่าวโจทก์จึงมิใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๕) ไม่มีอำนาจฟ้องขอให้
ลงโทษจำเลยในข้อหาดังกล่าว

(๗) “คำร้องทุกข์” หมายความว่า การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่ามีผู้กระทำความผิดซึ่งรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษ

คำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา ๒ (๗)

๔๓๗๗/๒๕๕๖

บริษัทเพิร์ลวิเลจ จำกัด โจทก์ นายณรงค์ ชัยคำ กับพวก จำเลย

การจะพิจารณาว่าคดีใดจะเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาหรือไม่จะต้องปรากฏว่าความรับผิดชอบในทางแพ่งเกิดขึ้นจากผลของการกระทำผิดอาญาโดยตรง แต่การจะนำข้อเท็จจริงจากคำพิพากษาคดีส่วนอาญามารับฟังในคดีส่วนแพ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ นั้น จะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์คือ คำพิพากษาคดีอาญาต้องถึงที่สุด ข้อเท็จจริงนั้นต้องเป็นประเด็น โดยตรงในคดีอาญาและคำพิพากษาคดีอาญาต้องวินิจฉัยไว้โดยชัดแจ้ง

คดีอาญาที่โจทก์ในคดีนี้เข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการฟ้องจำเลยในความผิดฐานทำให้เสียหายอันเป็นการกระทำอันเดียวกันกับที่โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้นั้นศาลฎีกาได้มีคำพิพากษากลับคำพิพากษาศาลล่างทั้งสอง ให้ยกฟ้องจำเลยในคดีอาญาโดยเหตุที่ว่าหนังสือมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ของโจทก์ร่วมซึ่งเป็นนิติบุคคลไม่ได้ประทับตราสำคัญของโจทก์ร่วม การร้องทุกข์ในคดีดังกล่าวซึ่งเป็นความผิดต่อส่วนตัวจึงไม่ชอบ พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวน โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ดังนั้นปัญหาที่ว่าโจทก์ครอบครองที่ดินพิพาทหรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นโดยตรงในคดีนี้ คดีอาญายังไม่ได้วินิจฉัยจึงนำข้อเท็จจริงในคดีอาญาดังกล่าวมารับฟังเป็นยุติในคดีนี้ซึ่งเป็นคดีแพ่งไม่ได้ ต้องวินิจฉัยจากพยานหลักฐานในสำนวน แต่เมื่อคดีนี้ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง จึงสมควรยกสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยในปัญหาดังกล่าวและปัญหาอื่นๆ ตามคำฟ้องของโจทก์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๐ (๑) ประกอบด้วย มาตรา ๒๔๗

(๘) “คำกล่าวโทษ” หมายความว่า การที่บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ว่ามีบุคคลรู้ตัวหรือไม่ก็ได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งขึ้น

“(๕) “หมายอาญา” หมายความว่าหนังสือออกตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ สั่งให้เจ้าหน้าที่ทำการจับ ชัง จำคุก หรือปล่อยผู้ต้องหา จำเลย หรือนักโทษ หรือให้ทำการค้น รวมทั้ง ดำเนินหมายจับหรือหมายค้นอันได้รับรองว่าถูกต้อง และคำบอกกล่าวทางโทรเลขว่าได้ออกหมายจับหรือ หมายค้นแล้ว ตลอดจนดำเนินหมายจับหรือหมายค้นที่ได้ส่งทางโทรเลข สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๗”

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๑๐) “การสืบสวน” หมายความว่าถึงการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่าย ปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและ เพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๑๑) “การสอบสวน” หมายความว่าถึงการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่น ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อ ที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

คำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา ๒ (๑๑)

๔๓๐๘/๒๕๔๗

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด

โจทก์

สหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชนคลองจั่น จำกัด โจทก์ร่วม นายบัณฑิตหรือบัญญัติ ตำรวจ จำเลย

โจทก์ร่วมร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนว่าจำเลยยกยอกทรัพย์ พนักงานสอบสวนสอบสวน จำเลยแล้วมีความเห็นสั่งฟ้องจำเลยในข้อหาขโมย แต่โจทก์เห็นว่าการกระทำของจำเลยตามที่พนักงาน สอบสวนได้สอบสวนเป็นความผิดฐานฉ้อโกงจึงฟ้องจำเลยในข้อหาฉ้อโกง กรณีเช่นนี้เป็นเรื่องความ เห็นของโจทก์กับพนักงานสอบสวนแตกต่างกันในการปรับบทกฎหมายกับการกระทำของจำเลย ถือว่า พนักงานสอบสวนได้สอบสวนในข้อหาฉ้อโกงแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

มาตรา ๒ “(๕)” แก้ไขแล้วโดย พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓

(๑๒) “การไต่สวนมูลฟ้อง” หมายความว่าถึงกระบวนไต่สวนของศาล เพื่อวินิจฉัยถึงมูลคดีซึ่งจำเลยต้องหา

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๑๓) “ที่รโหฐาน” หมายความว่าถึงที่ต่าง ๆ ซึ่งมีใช้ที่ สาธารณสถานตั้งบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๑๔) “โจทก์” หมายความว่าถึงพนักงานอัยการ หรือผู้เสียหายซึ่งฟ้องคดีอาญาต่อศาลหรือทั้งคู่ในเมื่อพนักงานอัยการและผู้เสียหายเป็นโจทก์ร่วมกัน

คำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา ๒ (๑๔)

๒๑๑๐/๒๕๔๘

พนักงานอัยการ จังหวัดปทุมธานี โจทก์ นางสาวเวียน พงษ์สิทธิผล โจทก์ร่วม
นายสมหมาย เรืองเนตร จำเลย
การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้เสียหายเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ โดยมีได้ระบุว่า
อนุญาตให้เข้าร่วมเป็น โจทก์ในความผิดฐานใดต้องถือว่าศาลชั้นต้นอนุญาตให้เข้าร่วมเป็น โจทก์เฉพาะ
ข้อหาความผิดฐานฆ่าผู้อื่น โดยเจตนาและฐานลักทรัพย์ซึ่ง โจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายเท่านั้น ส่วนความผิด
เกี่ยวกับการทำลายพยานหลักฐาน ไม่ใช่ความผิดต่อสาธารณชน แต่เป็นความผิดเกี่ยวกับรัฐโดยตรง
แม้จำเลยจะย้ายศพ จ. ผู้ตายเพื่อปิดบังเหตุแห่งการตายก็ตาม โจทก์ร่วมซึ่งเป็นบิดาผู้ตายก็ไม่ได้เป็นบุคคล
ผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่งตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๔) จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย
ตามกฎหมายเมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลย พนักงานอัยการ โจทก์มิได้อุทธรณ์ ข้อหาทำลาย
พยานหลักฐานจึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ร่วมไม่มีอำนาจอุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลย

สถานหนักในข้อหาทำลายพยานหลักฐาน การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ร่วมในข้อหาดังกล่าวแล้วพิพากษายืนจึงเป็นการไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบด้วยมาตรา ๒๒๕

ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืนตามศาลล่างให้จำคุกจำเลยเกินห้าปีโจทก์จึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง ข้อห้ามฎีกาดังกล่าวนี้นิยมใช้บังคับโจทก์ร่วมด้วยเพราะ ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๑๔) ได้นิยามศัพท์คำว่า “โจทก์” ไว้ว่า หมายความว่าพนักงานอัยการ หรือผู้เสียหายซึ่งฟ้องคดีอาญาต่อศาล หรือทั้งคู่ในเมื่อพนักงานอัยการและผู้เสียหายเป็นโจทก์ร่วมกัน

(๑๕) “คู่ความ” หมายความว่าถึงโจทก์ฝ่ายหนึ่งและจำเลยอีกฝ่ายหนึ่ง

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๑๖) “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ” หมายความว่าถึงเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนให้รวมทั้งพศติ เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า พนักงานตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าพนักงานอื่น ๆ ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปราม

“(๑๗) “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” หมายความว่าถึงเจ้าพนักงานดังต่อไปนี้

- (ก) ปลัดกระทรวงมหาดไทย
- (ข) รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
- (ค) ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
- (ง) ผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย

มาตรา ๒ “(๑๗)” แก้ไขแล้วโดย พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓
“ตำแหน่งข้าราชการตำรวจ” ตั้งแต่ (ก) ถึง (ข) ที่เป็นปัจจุบัน ดู พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗
มาตรา ๔๔ มี ๑๓ ตำแหน่ง

- (ง) อธิบดีกรมการปกครอง
- (จ) รองอธิบดีกรมการปกครอง
- (ฉ) ผู้อำนวยการกองการสอบสวนและนิติการกรมการปกครอง
- (ช) หัวหน้าฝ่ายและหัวหน้างานในกองการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง
- (ซ) ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง
- (ฌ) ผู้ว่าราชการจังหวัด
- (ญ) รองผู้ว่าราชการจังหวัด
- (ฎ) ปลัดจังหวัด
- (ฏ) นายอำเภอ
- (ฐ) ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
- (ฑ) อธิบดีกรมตำรวจ
- (ฒ) รองอธิบดีกรมตำรวจ
- (ณ) ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ
- (ด) ผู้บัญชาการตำรวจ
- (ต) รองผู้บัญชาการตำรวจ
- (ถ) ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจ
- (ท) ผู้บังคับการตำรวจ
- (ธ) รองผู้บังคับการตำรวจ
- (น) หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด
- (บ) รองหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด
- (ป) ผู้กำกับการตำรวจ
- (ผ) ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเขต
- (ฝ) รองผู้กำกับการตำรวจ
- (พ) รองผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเขต
- (ฟ) สารวัตรใหญ่ตำรวจ
- (ภ) สารวัตรตำรวจ
- (ม) ผู้บังคับกองตำรวจ

(ย) หัวหน้าสถานีตำรวจ ซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

(ง) หัวหน้ากิ่งสถานีตำรวจ ซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

ทั้งนี้ หมายความว่ารวมถึงผู้รักษาการแทนเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว แต่ผู้รักษาการแทนเจ้าพนักงานใน (ม) (ย) และ (ง) ต้องมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไปด้วย

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๑๘) “สิ่งของ” หมายความว่าถึงสังหาริมทรัพย์ใด ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีอาญาได้ ให้รวมทั้งจดหมายโทรเลขและเอกสารอย่างอื่น ๆ

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๑๙) “ด้อยค่าสำนวน” หมายความว่าถึงหนังสือใดที่ศาลจดเป็นหลักฐานแห่งรายละเอียดทั้งหลายในการดำเนินคดีอาญาในศาลนั้น

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๒๐) “บันทึก” หมายความว่าถึงหนังสือใดที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดไว้เป็นหลักฐานในการสอบสวนความผิดอาญา รวมทั้งบันทึกคำร้องทุกข์และคำกล่าวโทษด้วย

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๒๑) “ควบคุม” หมายความว่าถึงการคุมหรือกักขังผู้ถูกจับโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ในระหว่างสืบสวนและสอบสวน

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

(๒๒) “ซัง” หมายความว่า การกักขังจำเลยหรือผู้ต้องหาโดยศาล

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

มาตรา ๓ บุคคลตั้งระบู่ในมาตรา ๔, ๕, และ ๖ มีอำนาจจัดการต่อไปนี้แทนผู้เสียหายตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ

- (๑) ร้องทุกข์
- (๒) เป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา หรือเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ
- (๓) เป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
- (๔) ถอนฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
- (๕) ยอมความในคดีความผิดต่อส่วนตัว

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

มาตรา ๔ ในคดีอาญาซึ่งผู้เสียหายเป็นหญิงมีสามี หญิงนั้นมีสิทธิฟ้องคดีได้เอง โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตของสามีก่อน

ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๕ (๒) สามีมีสิทธิฟ้องคดีอาญาแทนภริยาได้ ต่อเมื่อได้รับอนุญาตโดยชัดแจ้งจากภริยา

-คำพิพากษาศาลฎีกา-

“บัญชีแนบท้าย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา*
 ความผิดในกฎหมายลักษณะอาญา ที่มาตรา ๗๕ อ้างถึง
 ซึ่งราษฎรมีอำนาจจับได้โดยไม่ต้องมีหมาย

ประทุษร้ายต่อพระบรมราชตระกูล	มาตรา ๕๗ และ ๕๘
ขบถภายในพระราชอาณาจักร	มาตรา ๑๐๑ ถึง ๑๐๔
ขบถภายนอกพระราชอาณาจักร	มาตรา ๑๐๕ ถึง ๑๑๑
ความผิดต่อทางพระราชไมตรีกับต่างประเทศ	มาตรา ๑๑๒
ทำอันตรายแก่ธง หรือเครื่องหมายของต่างประเทศ	มาตรา ๑๑๕
ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	มาตรา ๑๑๕ ถึง ๑๒๒ และ ๑๒๓
หลบหนีจากที่คุมขัง	มาตรา ๑๖๓ ถึง ๑๖๖
ความผิดต่อศาสนา	มาตรา ๑๗๒ และ ๑๗๓
ก่อการจลาจล	มาตรา ๑๘๓ และ ๑๘๔
กระทำให้เกิดยัันตรายแก่สาธารณชน	
กระทำให้สาธารณชนปราศจากความสะดวก	
ในการไปมาและการส่งข่าวและของถึงกัน	
และกระทำให้สาธารณชนปราศจากความสุขาบาย	มาตรา ๑๘๕ ถึง ๑๘๘, ๑๘๖, ๑๘๗ และ ๑๘๘
ปลอมแปลงเงินตรา	มาตรา ๒๐๒ ถึง ๒๐๕ และ ๒๑๐
ข่มขืนกระทำชำเรา	มาตรา ๒๔๓ ถึง ๒๔๖
ประทุษร้ายแก่ชีวิต	มาตรา ๒๔๕ ถึง ๒๕๑
ประทุษร้ายแก่ร่างกาย	มาตรา ๒๕๔ ถึง ๒๕๗
ความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพ	มาตรา ๒๖๘, ๒๗๐ และ ๒๗๖
ลักทรัพย์	มาตรา ๒๘๘ ถึง ๒๙๖
ชิงทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์และโจรสลัด	มาตรา ๒๙๗ ถึง ๓๐๒
กรรโชก	มาตรา ๓๐๓